

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA

Na osnovu člana 26 stav 1 tačka 1.4 Zakona o Sudovima, Opšta sednica Vrhovnog suda Republike Kosova, sazvana dana 04.02.2021, većinom glasova donosi:

Opoziv uputstva koji je donet u Opštoj Sednici Vrhovnog Suda Republike Kosova dana 25.09.2020, GJA 190/2020, o nadležnosti izvršnog organa za sprovođenje obaveznih rešenja osnovnih sudova - divizija za prekršaje;

I donosi sledeće:

UPUTSTVO

O nadležnosti izvršnog organa i o postupku izvršenja sudskih odluka o izrečenim novčanim kaznama za prekršaje

- I. Nadležni izvršni organ za izvršenje izrečenih novčanih kazni za počinjeni prekršaj, je Sud koji je izrekao novčanu kaznu za prekršaj.
- II. Prekršajni Nalog (odluka) kojim se izriče novčana kazna, smatra se izvršnim dokumentom, u skladu sa odredbama Zakona o Izvršnom Postupku.
- III. Sprovođenje prinudnog izvršenja za izrečenu novčanu kaznu za počinjeni prekršaj vrši se u skladu sa odredbama Zakona o Izvršnom Postupku.
- IV. Za nenaplaćenu novčanu kaznu u datom određenom roku, sprovodi se prinudno izvršenje u skladu sa odredbama Zakona o Izvršnom Postupku.
- V. Prinudna naplata novčane kazne za počinjeni prekršaj i troškova za prekršajni postupak vrši se u skladu sa odredbama za prinudnu naplatu poreza.
- VI. Za izvršenje zaštitne mere konfiskacije stvari, sud može da odluči o prodaji stvari u skladu sa važećim odredbama za izvršenje poreza, ili o predaji stvari/stvarih nekoj (odgovarajućoj) stručnoj ili javnoj insituciji.

Obrazloženje

Nakon donošenja upustva Gj.A.190/2020, dt. 25.09.2020, Vrhovni Sud Kosova primio je zabrinutost predsednika Osnovnih Sudova i Sudskog Saveta u vezi sa primenom upustva za prinudno izvršenje izrečenih kazni tokom prekršajnih postupaka, zbog uticaja na budžet Sudskog Saveta, ali i na postupak za prenos predmeta kod privatnog izvršioca kao izvršni organ.

U kontekstu ovih zabrinutosti, Vrhovni Sud Kosova pokrenuo je unutrašnju raspravu, i istovremeno održao diskusije sa predsednicima sudova i Sudskog Saveta, za moguće ponovno razmatranje dotičnog upustva.

Iz unutrašnjih razvijenih diskusija proizašlo je da je dvomislenost odredbi Zakona o Prekršajima br.05/L-087, a i odredbe člana 1, stav 2 Zakona o Izvršnom Postupku, uticalo da Vrhovni Sud u sednici od 25.09.2020, usvoji upustvo Gj.A.190/2020, sa obrazloženjima opisanih u ovom upustvu. Međutim, nakon ponovne analize odredbi ovog zakona doneta je ocena i zaključak o revokaciji upustva Gj.A.190/2020, od 25.09.2020, i usvojenje ovog upustva oslanjajući se na sledeće razloge:

Odredbom člana 1, stav 2 Zakona o Izvršnom Postupku, propisuje se sledeće: *“Odredbe ovog zakona primenjuju se kod izvršenja odluke donete u upravnom i prekršajnom postupku, kojom je određena novčana obaveza, osim kada je za takvo izvršenje zakonom predviđena nadležnost drugog organa”*.

Iz tumačenja ove odredbe proizlazi da se za izvršenje prekršajne odluke kojim je utvrđena novčana obaveza, primenjuju odredbe ovog zakona, osim kad se zakonom predviđaju izuzeci koji se odnose na nadležnost drugog organa, međutim sadržaj dotične odredbe ne određuje nadležni izvršni organ. Naime, ovom se odredbom utvrđuje koje će se zakonske odredbe primeniti u izvršnom postupku, bez određivanja ko je izvršni organ.

Odredba člana 1 stav 1 Zakona o Prekršajima br. 05/L-087, propisuje sledeće: *“Ovim zakonom se uređuju uslovi za utvrđivanje prekršaja i sankcija za prekršaje, stranke i odgovornosti za prekršaje, procedura prekršaja, posebna procedura za maloletnike i procedura izvršenja sankcija za prekršaje”*.

Iz tumačenja ove odredbe, zaključuje se između ostalog da je ovim zakonom regulisan i postupak za izvršenje prekršajnih sankcija.

Odredbe člana 27, Zakona o prekršajima br. 05/L-087, regulišu vrste, način određivanja i izricanja prekršajnih sankcija, dok odredba člana 27, stav 1 tačka 1.2 propisuje da: “*za prekršaje može se odrediti novčana kazna*”.

Zakonske odredbe člana 29, Zakona o Prekršajima br. 05/L-087, određuju novčanu kaznu kao prekršajnu sankciju, dok član 30 stav 4 istog zakona propisuje da: “*Ukoliko izvršilac delimično ili u celini ne plati novčanu kaznu u određenom roku, sprovede se obavezno izvršenje u skladu sa odredbama Zakona o izvršenju. Nalog za prekršaje preko kojeg se izriče novčana kazna će se okvalifikovati izvršni dokument u skladu sa odredbama Zakona o izvršnom postupku*”.

Iz tumačenja citirane odredbe proizlazi da uprkos tome što se članom 1, stav 1 Zakona o Prekršajima br.05/L-087, propisuje da se ovim zakonom reguliše izvršni postupak za izvršenje prekršajnih sankcija, citirana odredba iz člana 30, stav 4 Zakona o Prekršajima br. 05/L-087, služi kao uputna odredba (blanket), da se u postupku prinudnog izvršenja prekršajne sankcije novčanom kaznom primene odredbe Zakona o Izvršnom Postupku.

To podrazumeva da što se tiče prinudnog izvršenja prekršajne sankcije novčanom kaznom, moraju u celosti primeniti odredbe Zakona o izvršnom postuku, utoliko što se odnosi na prinudnu primenu sankcije novčanom kaznom.

Citirana odredba je između ostalog povezana i sa sadržajem odredbe člana 1, stav 2 Zakona o Izvršnom Postupku, koja propisuje da se Zakon o Izvršnom Postupku primenjuje i na izvršenje odluke za prekršaj kojim je određena novčana obaveza (*podrazumeva novčanu kaznu i troškove postupka*). Odredba člana 30, stav 4, Zakona o Prekršajima br. 05/L-087, i odredba člana 1, stav 2 Zakona o Izvršnom Postupku, su u skladu i ne isključuju jednu drugu u smislu zakona koji mora da se primeni u prinudnom izvršnom postupku za sankcionisanje prekršaja novčanom kaznom.

Citirana odredba iz člana 30, stav 4 Zakona o prekršajima br. 05/L-087, propisuje da će se prekršajni nalog kojim se izriče novčana kazna okvalifikovati kao izvršni dokument u skladu sa odredbama ZPP. Odredbama člana 22, stav 1 tačka 1.1 do tačke 1.9 Zakona o Izvršnom postupku, utvrđeni su i kategorizovani izvršni dokumenti. Odredbe člana 22 stav 1 tačka 1.9 istog zakona propisuju da izvršni dokumenti su “*drugi dokument koji je zakonom nazvan izvršnom ispravom*”.

Iz tumačenja ove odredbe proizlazi da uprkos tome da su Zakonom o izvršnom postupku član 22 stav, 1 tačka 1.1 do tačke 1.8 na jasan i specifičan način definisani izvršni dokumenti, tačkom 1.9 istog člana stvara se pravna osnova da se bilo koji drugi izvršni dokument ukoliko se to zakonom određuje, okvalifikuje kao izvršni dokument, kao što je u konkretnom slučaju sa određivanjem odredbe člana 30 stav 4 Zakona o Prekršajima br. 05/L-087, koja između ostalog prekršajni nalog kojim se izriče novčana kazna, kvalifikuje kao izvršni dokument.

Osnovanost primene Zakona o Izvršnom Postupku opravdava i činjenica da prekršajni nalog za izricivanje novčane kazne ima svojstvo izvršnog dokumenta, čije se izvršenje vrši u skladu sa odredbama Zakona o Izvršnom Postupku.

Odredbama poglavlja 29 Zakona o Prekršajima br. 05/L-087, regulisan je postupak izvršenja prekršajnih sankcija, dok je konkretno odredbom člana 161 stav 3 istog zakona propisano da: *“Rešenje o prekršaju za koju je izrečena novčana kazna ili je odlučeno o naknadi postupnih troškova ili je data zaštitna mera za uzimanje imovinske koristi, izvršava se kada istekne rok postavljen u rešenju za plaćanje kazne, postupnih troškova, naknada štete, odnosno imovinske koristi”*.

Iz citirane odredbe pokrenuta su dva pitanja: Prvo, u principu rešenje za prekršaj izvršava se po isteku roka koji je određen rešenjem o naplati novčane kazne, troškova, naknadi, odnosno imovinske koristi. Drugo važno pitanje je da po isteku roka koji je određen prekršajnim rešenjem o naplati novčane kazne, troškova, naknade, odnosno imovinske koristi prelazi se direktno u postupak za sprovođenje izvršenja. Naime, u postupku izvršenja prekršajne novčane kazne i troškova postupka, Sud kao izvršni organ nakon isteka roka za naplatu novčane kazne, direktno prelazi na sprovođenje izvršenja bez prethodnog prelaska postupka za dozvolu izvršenja, odlučjenja po prigovoru ili žalbi.

Odredbe člana 163, Zakona o Prekršajima br. 05/L-087, utvrđuju izvršenje novčane kazne i ostalih troškova, dok stav 1 istog člana propisuje sledeće: *“Novčanu kaznu za prekršaj i troškove za prekršajni postupak izvršava sud koji je izrekao kaznu”*.

Citirana odredba je osnovna odredba koja utvrđuje da izvršni organ za izvršenje izrečene prekršajne novčane kazne i troškova postupka, jeste sud koji je izrekao sankciju.

Smatra se da ostale odredbe člana 163, Zakona o prekršaju br.05/L-087, koje utvrđuju način prinudne naplate novčanih kazni i ostalih troškova postupka ne bi trebalo da stvaraju dilemu ko je izvršni organ za prinudno izvršenje prekršajne sankcije novčanom kaznom.

Iz razloga što način prinudne naplate novčane kazne i troškova postupka ne utiče na svojstvo izvršnog organa, odnosno ne određuje ko je izvršni organ.

Zakonske odredbe člana 163, stav 4 Zakona o Prekršajima br.05/L-087 propisuju: sledeće, *”Prinudna naplata novčane kazne za počinjen prekršaj i troškove za prekršajni postupak se vrši u skladu sa odredbama za prinudnu naplatu poreza”* dok stav 5 istog člana propisuje sledeće: *“Nadležni organ za prinudno naplaćivanje iz stava 1. ovog člana je dužan da obavesti bez odlaganja nadležni sud za prekršaje o izvršenoj naplati i eventualnu nemogućnost prinudnog naplaćivanja”*.

Prvobitne citirane zakonske odredbe stvorile su i gore navedenu dilemu o tome ko treba da bude izvršni organ, međutim smatra se da je odredba člana 163, stav 4 uputna odredba za izvršna sredstva (sredstva za izvršenje su metode kojima sud prinudno ostvaruje kredit poverioca) koja se sprovode u skladu sa odredbama o prinudnoj naplati poreza.

Pozivanje na odredbe o prinudnoj naplati poreza koje se odnose i na novčanu kaznu i na prekršajne troškove ne predstavlja poteškoće za izvršni organ jer primena odredbi o prinudnoj naplati poreza prestavlja samo jedan način - metodu sprovođenja izvršenja kao i ostali načini na primer izvršenje pokretnih stvari, izvršenje kredita dužnika, izvršenja ličnih dohodaka i drugih stalnih novčanih prihoda, izvršenje kredita preko bankovnog računa, itd.

Dakle, u ovom slučaju Zakonom o Prekršajima utvrđeno je da načinom – metodom izvršenja, izvršni organ u pogledu prekršajnih sankcija novčanom kaznom i troškova postupka mora da primeni odredbe o prinudnoj naplati poreza. Na primer, odredbama Zakona o Poreskoj Administraciji regulisana su pitanja plaćanja, kamate, redosled plaćanja, kreditiranje i povraćaj sredstva/rimbursiranje, porez koji je obavezan i naplative, teret, mera za oduzimanje imovine, sprovođenje izvršenja mere oduzimanja, prodaja na javnoj aukciji, ograničenja o prinudnom sakupljanju i itd. U ovom kontesktu zaključuje se da se kao način / metoda izvršenja primeni prinudna naplata poreza.

Odredba iz člana 163 stav 5 Zakona za Prekršaje br. 05/L-087, stvara dilemu jer se iz jezičke interpretacije čini kao da se radi o dva organa i to, nadležni organ za prinudnu naplatu, i nadležni sud za prekršaje, obzirom da se utvrđuje da je nadležni organ za prinudnu naplatu iz stava 1 ovog člana, obavezan da bez odlaganja obavesti nadležni sud za prekršaje u vezi izvršene naplate, dok stav 1 istog člana određuje da novčanu kaznu izvršava sud koji je izrekao kaznu.

Naime, u ovom slučaju radi se o istom sudu, tj, sud koji je izrekao prekršajnu sankciju novčane kazne, a i kao sud koji sam izvršava izrečenu novčanu kaznu, međutim ova odredba ne predstavlja neku poteškoću u sprovođenju izvršenja jer se moglo smatrati da prekršajni sud deluje na dva nivoa: svojstvo suda koji izriče prekršajnu sankciju, i u svojstvu izvršnog organa za obavezno sprovođenje prekršajne sankcije novčanom kaznom.

Zakonskim odredbama člana 164 Zakona o Prekršajima br. 05/L-087, reguliše se izvršenje zaštitnih mera za konfiskaciju stvari. Odredbama člana 164 stav 1, propisano je: “*Zaštitnu meru oduzimanja predmeta koja je korišćena ili nameravan da se koristi za vršenje prekršaja ili je nastao nakon vršenja prekršaja, izvršava sud prvog stepena koji je i izdao tu meru*”, dok stav 2 istog člana propisuje: “*Prema prirodi oduzetih predmeta od strane suda iz stava 1. ovog člana, rešenjem će se odlučiti da li će se prodati ti predmeti u skladu sa važećim odredbama za izvršenje poreza prema odredbama o oporezivanju, ili će se predati nekoj stručnoj ili javnoj kriminološkoj ustanovi, organizaciji ili će biti uništeni*”.

Citirane odredbe odnose se na izvršenje zaštitne mere konfiskacije stvari koje su izriču kao posebne prekršajne mere u smislu zakonskih odredbi iz člana 38 – konfiskacija imovine i imovinske koristi i oduzimanje predmeta, i odredbe iz člana 39 – konfiskacija imovine i imovinske koristi, za čije izvršenje utvrđeno je da ga vrši prvostepeni sud koji je izrekao meru, i to na dva načina: predajom stvari nekoj stručnoj ili javnoj kriminološkoj ustanovi, i drugim načinom kroz primenu odredbi koji važe za izvršenje poreza, a koji se isključivo odnosi na prodaju u javnoj aukciji.

Iz gore iznetih razloga odlučeno je kao u ovom upustvu.

(Uputstvo usvojeno na Opštoj Sednici Vrhovnog Suda Republike Kosova, sazvan dana 04.02. 2021).